

TRGOVSKI

Licijska knjižnica,
Ljubljana**Časopis za trgovino, industrijo in obrt.**Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VI.

LJUBLJANA, dne 14. junija 1923.

ŠTEV. 68.

Ivan Mohorič:

Razvoj brzojavnega in telefonskega omrežja v Sloveniji.

Potreba dopolnilve omrežja za nove prometne smeri.

Nova državna meja je bistveno uplivala na razvoj naših gospodarskih razmer po vojni. Slovenija se je morala v novi državi gospodarsko in prometno orijentirati in pred vsem skušati, da dobi direktne prvovrstne brzojavne in telefonske zveze s poslovnimi centri kakor z Zagrebom in z našo metropolo v Beogradu, dalje z našim bodočim pristaniščem na Reki ter z Dalmacijo, kamor se gradi železniška zveza, ki bo drugo leto že stavljena v promet, in konečno z Bosansko Kraljino. Izvršitev tega programa ni bila lahka in je danes komaj na polovico vresničena. Pod Avstrijo so bile ne samo železnice marveč tudi vsa ostala prometna sredstva, telegraf in telefoni preko Slovenije zgrajeni za promet Dunaja in Budimpešte s Trstom, vse ostalo je bila postranska stvar.

Zveze s Hrvaško.

Zveze s Hrvaško pa so se sistematično onemogočevale tako, da je obstajala ob prevratu za brzojavni promet iz Slovenije na Hrvaško samo ena omnibusna zveza, na katero so bili vključeni vsi poštni uradi med Ljubljano, Zidanim mostom in Zagrebom.

Druga brzojavna linija na jug pa je vodila iz Ljubljane preko Rakeka, Prezida na Cabar, ter od tam dalje proti Reki. Telefonske zveze iz Ljubljane v Zagreb sploh nismo imeli in cela Dolenjska je bila v telefonskem oziru tako zanemarjena, da ni imela niti ene centrale. Pa tudi brzojavne zveze so se končale vse tik ob bivši kranjsko-hrvaški meji za Kočevjem, Starim trgom, Vinico in Meliko, tako, da nismo imeli proti Liki niti brzojavne direktne zveze.

Nič bolje ni bilo na Štajerskem ob štajersko-hrvaški meji, kjer razen vodov ob južni železnici, ki pa so vodili pravzaprav proti Budimpešti, nismo imeli zvez s Hrvaško. Prava zveza iz Ljubljane na Reko je vodila preko Trsta in potem ob Št. Peterško-reški železniški progi. Z inozemstvom se je promet po prevratu uknil in šele po dolgem času se je zopet otvoril omejen promet z Dunajem in Gradcem. Kakšne so bile posledice ukinitve prometa z inozemstvom in novih državnih mej vi-

Opozoritev gremijem.

Ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, je izdalo vsem okrajnim glavarstvom, političnim ekspozituram in mestnemu magistratu v Ljubljani okrožnico z dne 24. aprila 1923, št. 2377/23, glasom katere se da trgovskim gremijem in zadrugam povodom obranavanja prijavi na usposobljenosti dokaz vezanih trgovinskih obrtov enaka priložnost vpogleda v usposobljenostna dokazila strank ter izjave, kakor je to predpisano glede rokodelskih in na usposobljenosti dokaz vezanih koncesijoniranih obrtov.

Ministrstvo trgovine in industrije pravi, da radi pomanjkanja izrecnih tozadevnih zakonitih določil trgovskim gremijem in zadrugam sicer ne gre pravica do omenjenega vpogleda in izjave, kar pa na drugi strani ne izključuje možnosti, da se jim da prilika gotovega sodelovanja pri izvrševanju vpoštev prihajajočih obrtnih predpisov. Vsled poznavanja krajevnih in stanovskih pa tudi osebnih razmer strank tvorijo izjave

dimo najboljše iz črteža brzojavnih vodov v Sloveniji, ki izkazuje pri obmejni postaji proti Trstu tri mrtve brzojavne vode, od Maribora proti severu 13 mrtvih brzojavnih vodov, od Dravograda proti zapadu v smeri proti Celovcu štiri, od Kranjske gore naprej proti meji tri in iz Tržiča proti Ljubelju pa dva mrtva brzojavna voda.

Prva naloga poštne uprave po prevratu je bila, da se dopolnijo brzojavne in telefonske zveze iz Dolenjske v hrvaško Primorje in v Dalmacijo, iz Štajerske pa v Hrvaško Zagorje in sicer za krajevni kakor tudi za velik medkrajevni promet.

Vodi po Dolenjskem.

Telefonska zveza Karlovac-Jesenice na Gorenjskem, ki je vodila preko Ljubljane, ki pa vanjo ni bila vključena, je bila zgrajena od vojaške uprave za potrebe vojaške poljske transportne uprave. Tudi telefonsko zvezo Ljubljana - Zagreb, ki vodi preko Novega mesta in Kostanjevice in ki je bila nekoliko nerodno trasirana ter obstoja iz trimilimeterske bronaste žice, so zgradili vojaki v vojaške svrhe. Leta 1919 sta naša poštna in vojaška uprava skupno zgradili telefonsko linijo Ljubljana - Zidani most - Zagreb in Ljubljana - Grosuplje - Ribnica, ki je bila iz železne žice. Železno žico se je uporabljalo kot nadomestek radi pomanjkanja telefonske žice. Njen nedostatek obstoja v tem, da dopušča pravilne govore le na razdaljo kakih 120 km ali v najboljem slučaju 140 km, če pa je zarjavela, se sliši po njej komaj na 80 km. Nato se je predlani zgradila prva telefonska zveza iz Ljubljane do Novega mesta. S tem smo dobili sedaj obstoječe telefonske zveze z Zagrebom in prve telefonske vode po Dolenjskem.

Za brzojavno zvezo po Dolenjskem preko Kočevja na reško železnico je manjkalo samo ca 7 km voda iz Novih Sel do Broda na Kolpi in po dolgem prizadevanju smo sedaj tako daleč, da se ta zveza gradi, tako, da dobimo vsaj prvo brzojavno zvezo v smeri preko Kolpe. Za podaljšanje brzojavnega voda iz Vinice proti Ogulinu pa še ni ničesar ukrenjenega in bi bilo želeži, da se ta zveza čimprej dogradi.

(Dalje sledi.)

navedenih korporacij v informativnem oziru dostikrat lahko važno in obrtnim oblastvom dobrodošlo sredstvo za lažjo in pravilnejšo oceno po strankah predloženih spričeval oziroma za preprečenje pridobitve obrtnih listov na podlagi neresničnih izpričeval.

Ministrstvo v navedeni okrožnici naroča podrejenim oblastvom, da v bodoče vporabljajo določila § 14.f in 23.a obrt. reda analogno tudi v primerih prijavi na usposobljenosti dokaz vezanih trgovinskih obrtov, pripominja pa obenem, da trgovskim gremijem in zadrugam v primerih, da se odloči protivno njih izjavi, ne gre pravica pritožbe, kakor jo imajo rokodelske zadruge.

Gremiji in trgovske zadruge se opozarjajo, da se pravice, ki jim jo je glasom gori navedenega dalo ministrstvo trgovine in industrije, oddelek v Ljubljani, pridno poslužujejo in da budno pazijo, da se ne bodo dogajale nepravilnosti pri predlaganju usposobljenostnih izkazil od strani prosilcev, kakor se je to žalibog že ponovno dogodilo.

Jamstvo pošte za prevzete pošiljatve. (Konec.)

Jamstvo za pošne pakete.

Pri paketih jamči pošta, če se paket izgubi, če se po krivdi poštnega uslužbenca napačno dostavi in če se vsebina paketa zmanjša. Pošta pa ne jamči, če se vsebina paketa zmanjša zaradi njene kakovosti ali zaradi nedostalne notranje opreme.

Pošta jamči samo do višine ugotovljene stvarne škode, pa samo tedaj, ako škoda ne presega vrednostnega zneska, ki je na pošiljki označen. Iz tega sledi, da ne more biti odškodnina nikdar večja od značene vrednosti, lahko pa je manjša, ako je bila stvarna vrednost vsebine manjša. Kadar vrednost ni označena, se izplača odškodnina po teži.

Pravico do odškodnine ima tudi pri paketih v prvi vrsti pošiljatelj, prejemnik pa samo tedaj, ako je poškodovani paket prevzel sam ali pa njegov pooblaščenec in si pridržal pravico do odškodnine, ali če mu je pošiljatelj to svajo pravico odstopil.

Pri paketih, na katerih vrednost ni označena, se plačuje odškodnina po računu (fakturi), vendar pa odškodnina ne more biti večja nego 30 dinarjev za paket do 3 kg, 50 dinarjev za paket od 3 do 5 kg, pri paketih preko 5 kg pa 10 dinarjev za vsak kilogram. Teža izpod enega kilograma se računa za cel kilogram.

Ako se je paket izgubil, se povrne pošiljatelju pri plačilu odškodnine vse plačane pristojbine. Vrednost spremnice in poizvednina se ne povrne nikoli.

Ako se izgubljeni paket po izplačilu odškodnine najde, je pošiljatelj dolžan paket sprejeti proti povračilu odškodninskega zneska v roku enega meseca potem, ko ga je pošta o tem obvestila. Če se je vrednost vsebine v rokah pošte zmanjšala, povrne pošta to škodo, oziroma povrne pošiljatelju samo razliko med to škodo in izplačano odškodnino.

Ako se količina vsebine zmanjša in ako je vsebina istovrstna, se izplačuje odškodnina po stvarni vrednosti onega dela vsebine, ki manjka in sicer sorazmerno z označeno vrednostjo. Ako vrednost ni označena, se plača dejanska vrednost tega dela in sicer pri paketih do 3 kg največ 30 dinarjev, od 3 do 5 kg največ 50 dinarjev, pri paketih od 5 kg pa največ 10 dinarjev za vsak kilogram. Ako vsebina ni istovrstna in ako se škoda ne more natančno ugotoviti, se plača pri paketih do 3 kg največ 30 dinarjev, pri paketih od 3 do 5 kg največ 50 dinarjev in pri paketih nad 5 kg pa največ 10 dinarjev za vsak kilogram. Kadar ni mogoče ugotoviti prave škode, se plača razlika med označeno vrednostjo ostalega dela vsebine. Če pa vrednost ni bila označena, se plača pri paketih do 3 kg največ 30 dinarjev, pri paketih preko 3 do 5 kg največ 50 dinarjev in pri paketih preko 5 kg pa največ 10 dinarjev za vsak kilogram.

Za poškodbo, to je za zmanjšanje vrednosti vsebine se plača koš odškodnina stvarna razlika med prejšnjo in sedajno vrednostjo vsebine in sicer v mejah označene vrednosti, oziroma če vrednost ni označena, največ 10 dinarjev za vsak kilogram poškodovanega dela vsebine.

Kdor ima pravico do odškodnine, ne more zahtevati, da naj pošta poškodovani paket obdrži, njemu pa izplača odškodnino za celo pošiljko.

Za pakete, ki so obremenjeni s povzetjem, jamči pošta tako kakor za vsak drugi paket. Povzetni zne-

sek se ne smatra za označbo vrednosti paketa. Po pravilni dostavi pa jamči pošta za povzetni znesek tako kakor za pošne nakaznice.

Za pakete, ki so oproščeni od poštnih pristojbin, jamči pošta le, če je bila označena vrednost.

Odgovornost pošte preneha, kadar opravičena oseba paket brez ugovora sprejme, oziroma če v roku enega leta po paketu nihče ne poizveduje. Razen tega pošta ne jamči:

1. če je izgube ali poškodbe paketa kriva nepremagljiva višja sila,
2. za posledice prepozne odprave in za škodo, ki je iz tega nastala,
3. za pošiljke, v katerih so iz poštnega prometa izključeni predmeti,
4. za škodo, ki je nastala zaradi kakovosti same vsebine in ki jo je pošiljatelj oziroma prejemnik sam zakrivil oziroma nase prevzel s tem, da se ni držal predpisov o predaji in dostavi in pr. če je paket nezadostno in neprimerno zavil, pomanjkljivo naslovil, in če prejemnik ni pregledal pošiljke, ko jo je prevzel,
5. za škodo, če so žive živali poginile, če so tekočine iztekale, če so se lomljive reči polomile, če so se kvarljive reči pokvarile, in tudi ne za škodo pri vseh drugih predmetih, ki jih pošta pogojno sprejema,
6. za pošiljke, ki jih zapleni sodišče ali policijska oblast,
7. za denar ali dragocenosti, ki so bile poslani z drugim blagom vred,
8. za pošiljke, ki so bile predane z označbo znatno večje vrednosti, kakor je njih prava vrednost in sicer z namenom, da bi si pošiljatelj zagotovil večjo odškodnino, če bi se pošiljka izgubila,
9. za nepoškodovane pošiljke, na katerih so bile zavojna stvarina in pečati pri dostavi nepoškodovani in katerih teža se je ujemala s težo, ki je bila ugotovljena pri sprejemu.

Poškodbe in primanjkljaj vsebine, ki so bili prijavljeni v roku 48 ur po dostavi paketa, se vzamejo tudi v razpravo in se prejemnik obvesti o uspehu preiskave. Odškodnino pa dobi opravičena oseba samo, če se pri preiskavi dokaže, da je poškodbe ali oplene kriva pošta.

Ako pošiljka, v kateri je tekočina, masl, sveže meso itd., in ki glede na lastnost vsebine ni po predpisu zavita, pa se to pri sprejemu zaradi napačne označbe vsebine ali zato, ker je bila pošiljka na zunaj popolnoma pravilno zavita, ni moglo opaziti, poškodovala druge pošiljke, pošne shrambe ali pohištvo, ne dobi pošiljatelj za svojo pošiljko nobene odškodnine, vrhufega pa mora plačati tudi škodo, ki jo je s tem zakrivil.

Jamstvo za vrednostna pisma.

Za vrednostna pisma jamči pošta po istih načelih kakor za pakete.

Ako se zmanjša vsebina vrednostnega pisma, v katerem je gotov denar, povrne pošta manjkajoči znesek, pa samo do višine označene vrednosti. Če so v pismu vrednostni papirji, povrne pošta razliko med vrednostjo preostalih vrednostnih papirjev in označeno vrednostjo.

Za vrednostne papirje na določeno ime plača pošta samo stroške za proglasitev neveljavnosti. Za vrednostne papirje, ki se izplačajo prinašalcu in na vrednostne papirje, ki so navadno napravljeni na ime, pa so v prometu tudi brez označbe imena, se daje odškodnina do zneska označene vrednosti, pa samo s po-

gojem, da prenese pošiljatelj lastninsko pravico na pošto in da potrebne podatke za proglasitev neveljavnosti.

Ako se izgubljeni vrednostni pismo, za katerega je bila izplačana odškodnina ali njegova vsebina, naknadno najde, ga je pošiljatelj dolžan sprejeti in prejeti odškodnino vrniti.

Za pritožbe po dostavi veljajo ista določila kakor pri paketih.

Južna železnica in njena ureditev.

Južna železnica je imela 17. maja glavno skupščino. Za to je upravni svet predložil izčrpno poročilo, o katerem podajamo nekaj podatkov. To že zaradi tega, ker je Južna železnica najvažnejša po slovenskem ozemlju tekoča železniška proga in imajo naši trgovski krogi gotovo dosti razumevanja za to vprašanje.

Majnika 1922 so sklicali konferenco v Benetke, zborovala je do 19. junija do 8. julija. To se je potem nadaljevalo in so sklenili 29. marca letos v Rimu sporazum, ki določa bistveno tole:

Družba ostane še nadalje. Pozneje se bo spremenila v »Donavsko-savsko-adrijsko železniško družbo.« Do tedaj ne sme nobena soudeležena država izvajati pravice odkupa. Sedež ostane na Dunaju, zastopstva bodo pa v vseh pogodbah sklepajočih državah. Državnih komisijarjev ni, sklepi družbe ne potrebujejo državnega odobrenja. Število upravnih hvelnikov se zviša za štiri, od 25 na 29; voli jih glavna skupščina, za upravna leta 1919, 1920, 1921 in 1922 se ne izdajo ne letne bilance, ne letni računi o zgubi in dobičku in tudi ne upravni računi. Družba začne s 1. januarjem 1923 takorekoč novo življenje. Tedaj bo treba napraviti otvoritveno bilanco, na podlagi, ki jo je določil sporazum. Sporazum traja 46 let, do vstętega 1968. Sporazum stoji na stališču, da ima vsaka teritorialno na železnici udeležena država vsak čas pravico določbe, ali naj se na njenem ozemlju nahajajoče omrežje upravlja po državi ali po družbi. Družba je torej primorana, izročiti obrat v poštevh prihajajočih prog vsaki teritorialno udeleženi državi, če ta to zahteva. Izročiti se pa samo vodstvo obrata. Železnica sama z kar spada k njej, in ves vozni material pa ostanejo last družbe. Prevzele obrata se razteza na vse družbine proge v dotični državi, tudi na lokalne železnice. Stroški in riziko obrata gredo od tedaj naprej na breme države.

OBRATNA SREDSTVA, INVESTICIJE IN TARIFI.

Ker ima vsaka udeležena država različno dolgotrajno omrežje, se seveda tudi obratna sredstva temu primerno porazdelijo: Avstrija jih dobi 33,8%, Ogrska 16,5, Italija 24,3. Jugoslavija 25,1%. Ostanek 0,3% je pridržan. Individualno razdelbo bo opravila posebna tehnična komisija sestojęča iz strokovnjakov družbe in udeleženih držav. Razdelitev se izvrši brez ozira na to, če se poslužijo dotične države pravice obratnega prevzetja ali ne. Če države obrat prevzamejo, se obvežejo ohraniti proge in vozni material v dobrem stanju, da je omogočen primeren promet. Države so upravičene, izročiti prevzeti obrat družbi nazaj; samo eno leto prej morajo to naznaniti. Izdatki za investicije gredo na breme dotične države. Pri investicijah in obnovitvah morajo države sporočiti družbi dobo amortizacije, ki jo imajo v vidiku; pri izdatkih nad 5000 zlatih frankov sme pa družba ugovarjati proti amortizacijski dobi. Za pospeševanje mednarodnega prometa na črtah južne železnice sestavijo v upravnem svetu iz zastopnikov držav poseben odbor, ki ima zlasti skrbeti za določitev direktnih tarif. Lokalne tarife določajo države, morajo pa obvestiti družbo, če ta promet sama opravlja. Države se zavežejo sestaviti na omrežju družbe direktne tarife za prevažanje oseb, prtljage in blaga. V delokrog tega odbora spada tudi redukcija lokalnih tarif do izmere 30%, znižanje tarif za direktni promet, krašnje manipulacijskih pristojbin in določitev pogojev za mednarodni promet z drugimi železnicami. Sklepi odbora morajo biti soglasni. Znižanje tarif v mednarodnem prometu potrdijo države.

FINANCIELNE DAJATVE DRŽAV.

V slučaju, da vodi obrat država, mora plačati obligacijskemu fondu kot povračilo vsako koledarsko leto 22½% bruto dohodkov. To povračilo je pa omejeno navzgor in navzdol. Ne sme biti namreč manjše kot 6,760.000 zlatih frankov za avstrijsko omrežje, 3,300.000 zlatih frankov za ogrsko, 4,920.000 zlatih frankov za italijansko in 5,020.000 zlatih frankov za jugoslovansko omrežje. V nasprotnem slučaju pa povračilo tudi ne sme biti višje kot največ 50% med označenimi vsotami.

Zneske, ki gredo na podlagi brutodohodkov čez minimum, imenujemo po francosko »excédents« — prebitki, preostanki —. Z ozirom na posebne razmere v Avstriji in na Ogrskem imata li dve državi olaj-

šave, ki jih pa tu ne bomo navajali. Stalno tekoč dohodek dobiva obligacijski fond iz anuitete 600.000 zlatih frankov, ki mu jih mora plačevati Jugoslavija kot vsoto, ki jo je svojedonbo plačevala družbi ogrska vlada za prodajo proge Zagreb-Karlovac. Tako ima obligacijski fond, če vpošteva mo teh 600.000 frankov in pa minimalne dajatve držav, stalnih letnih dohodkov 20,600.000 zlatih frankov.

Predvidene ima pa obligacijski fond poleg teh stalnih še izpremenljive dohodke: Dohodke iz obrestovanja glavnice onega dela skupnih postaj, ki ne služi obratu južne železnice, temveč obratu stičnih železnic; dohodke iz obrestovanja glavnice, ki jo plačuje železnica Dunaj-Aspang za neko svojo delno progo. Peažne pogodbe (pęege = soporaba, mostnina itd.) med družbo in državnimi železnicami onih držav, ki prevzamejo obrat, so ustavljene in ne obstajajo več. Družba dobi kot odškodnino za obrestovanje onega dela glavnice peažnih prog, ki je dosedaj služila peažnemu prometu, posebej še 22½% brutodohodka iz onega prometa, ki je bil do državnega obratnega prevzetja peažni promet; tega dela brutodohodkov pa ne vračunijo pri preračunu odškodnine za omrežje. (Dalje.)

Vso čast gospodinjam,

ki zahtevajo odločno pri trgovcu domač izdelek »PEKATETE«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Mednarodni devizni trg do srede maja.

(Konec.)

Neprestano gre pa nazaj ruski denar, kar je pri trajni inflaciji razumljivo. Obtok ruskih bankovcev se je zvišal samo od letošnjega marca do maja za več kakor za polovico, od 3,022.283.180.000.000.000 na 6,070.000.000.000.000.000 rubljev tipa leta 1921. Sedaj naj pa kdo to izgovori!!! Rubelj tipa 1923 je pa enak milijonu rubljev tipa 1921, moramo torej šest ničel odstraniti. Pa je še zmeraj nekaj, kar presega našo domišljijo. Angleški funt je bil 26. januarja v Moskvi vreden 156 rubljev tipa 1923 ali 156 milijonov rubljev tipa 1921, dolar 38,8 rubljev 1923; 7. maja je bil pa funt že 490 letošnjih rubljev, dolar pa 115, povprečno torej trikratna razlika. Zadnje dneve se je sicer nekoliko izboljšalo, 460 in 100. Če bo pa šlo po navadni poti naprej, smo kmalu zopet pri višjih številkah.

Nazadovanje poljske vrednote še ni končano, če tudi je sedanjí polj-

ski fin. minister s pomočjo Francozov v času velike nevarnosti preprečil preveliko padanje kurza na nemških in švicarskih trgih. Dokler je na krmilu vojaška vlada Sikorski, pač ni misliti na omejitve poljskih vojaških potrebščin in pa na končno veljavno ureditev finančnih vrednotnih vprašanj.

Rumunski lej je v prvih mesecih padal, sedaj je pa že več tednov stalen, ca. 0,48 v Novem Yorku in 2,60 v Curihu.

Če je ogrska krona že dosegla svoj najnižji kurz, bomo šele videli tedaj, ko bo ministrski predsednik Bethlen končal svoja pogajanja o reparacijskem vprašanju in o načrtu obnovitve za Ogrsko. Za Ogrsko bo najbrž prav tako kakor za Bolgarijo vprašanje reparacij odločilnega vpliva na valutno vprašanje.

Novi češki finančni minister Bečka ni popolnoma ubral korakov svojega prednika Rašina in ni še poskusil z nadaljevanjem deflacije in intervencijske politike.

Avstrijska deviza je bila v zadnjem polletju popolnoma stabilna in ker se ni prav nič spremenila, je na nofiranju avstrijske narodne banke prav lahko opazovati spremembe kurzne vrednosti imenovanih in drugih valut. Če je deviza Dunaj v Curihu boljša kakor je bila prej, je to samo izraz za poslabšanje švicarskega franka. V Novem Yorku je avstrijska krona že več mesecev skoraj neprestano 0,0014, v Amsterdamu 0,0036, v Londonu 325.000 do 332.000.

Jugoslovanski finančni minister Stojadinović pa energično hodi po poti deflacije, dinar na tujih trgih se je dvignil in v isti meri so padla tudi tuja plačilna sredstva v Beogradu in Zagrebu. Nadaljni gospodarski razvoj je v veliki izmeri odvisen od političnega razvoja, od konsolidiranja notranjih razmer.

Zelo dobro se je obrnilo v zadnjih tednih za bolgarski lev. Reparacijske obveznosti Bolgarije so znižali začetkom aprila od 2250 milijonov zlatih frankov na 550, to je za tri četrtine, kar je seveda silno ugodno in vzpodbujevalno vplivalo na vse finančno in gospodarsko življenje Bolgarije. Pod vtišom tega dejstva se je lev dvigal že za časa pogajanj februarja in marca, še bolj krepko pa aprila in maja, na inozemskih trgih za približno 25%. V Londonu na primer je padel lev v drugi polovici februarja na 850 in se je dvignil začetkom maja na 595 — tam namreč pravijo: toliko levov daš za en funt. — V Curihu je bil najvišji 17. februarja, 2,95, začetkom maja pa 4,30. Agrarni značaj Bolgarije je dober porok za to, da se pri izpolnjevanju reparacijskega programa ni treba bati zopetnega padca.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

Baron mu je povedal, kako hipoteko mu je prekupčevalec ponudil, ter ga vprašal po grofovih razmerah.

Gospod Ehrental ni vedel nič natančnejšega, spomnil pa se je, da se nahaja tu v mestu neki ugledni trgovec iz dotičnega kraja, ter je obljubil, da ga bo dal poiskati ter ga pošlje plemenitašu v stanovanje.

Plemenitaš se s tem zadovolji ter se dvigne. Ehrental ga spremi po stopnjicah do hišnih vrat in mu reče pri slovesu: »Gospod baron, bodite previdni pri hipoteki, kajti to je lep denar in mnogo hipotek je slabih; toda so tudi dobre nekatere hipoteke, vendar marsikateri trgovec veliko preveč besediči, kadar ponuja svoje blago. Kar pa se tiče Löbela Pinkusa, vam moram povedati, da je neznanen mož, cela kupčija mu ne bo nesla mnogo, je pa, kolikor ga poznam, pošten človek. Kar ste mi o hipoteki povedali, se mi zdi dobro, vendar vas še enkrat prosim, gospod baron, bodite previdni.«

Jasno je, da po tem gostobesednem govoru ni mogel plemenitaš postati niti za trohico modrejši. Vrnil se je torej v svoje stanovanje ter z napetostjo pričakoval prihoda tujega trgovca, na katerega pa je moral precej dolgo čakati. Prišel je končno neki gospod Löwenberg, ki je bil po svoji zunanosti precej sličen Ehrentalu in Pinkusu; izdajal se je za vinskega trgovca in iz njegovega govorenja se je moglo sklepati, da je zelo dobro poučen o dotičnih posestvih in o grofovih razmerah. Pripovedoval je, da je sedanjí lastnik še mlad ter da biva v inozemstvu. Njegov pokojni oče je slabo gospodaril, toda zdaj je upeljan že lep red. O dediču se pripovedujejo le dore stvari in akoravno je posestvo zadolženo, vendar ima rodbina toliko sredstev, da nikakor ni misliti na kako nevarnost. Posestva še niso posebno kultivirana in bi se dalo dosti napraviti iz njih; mladi grof se je izkazal, da ima zmožnosti za to. — Nič prefiranega ni govoril gospod Löwenberg, in vse je zvenelo trezno in razumno. Po tujčevem odhodu se je plemenitaš po kratkem razmišljanju trdno odločil, da napravi to ugodno kupčijo. Da pa bi vendar ničesar ne zamudil, se je napotil še k nekemu

znancu po informacije. Kar je izvedel, ni bilo mnogo, toda tudi ne neugodno. — Predno se je vrnil domov, ga je posečil še gospod Ehrental, ki ga je obvestil, da volna cvac na tem posestvu ni posebno fina; nasprotno pa je plemenitaš njemu zaupal, da namerava, predno se končno odloči, počakati odobritve svojega pravnika.

Mala Ehrentalova pisarna se je nahajala v pritličju in edini vhod, ki ga je imela, je vodil iz veže. Bilo je že proti večeru, ko je stopil Ehrental v pisarno, kjer je sedel Itzig brezdelno pred zvezkom belega pisemskega papirja ter je pričakoval mojstrovega prihoda. Ehrental se je vrnil zelo razburjen; odložil je palico na mizo, dočim je obdržal klobuk na glavi in pričel nemirnih korakov hoditi po sobi gori in doli.

»Kaj dela mož?« si je mislil Itzig; »kaj ima danes, da se nahaja v takih skrbih?« Tedaj stopi Ehrental predenj ter mu z vnemo reče: »Itzig, danes boste pokazali, ali zaslužite, da jeste pri meni kruh ter da sem vam dovolil, da obedujete vsak dan z nami.«

»Kaj pa naj storim?« vpraša Itzig ter se dvigne s sedeža.

»Najprej mi boste poklicali Löbela Pinkusa, nato mi prinesete steklenico vina in dva kozarca, potem pa odidite, danes vas ne potrebujem več. Idite pa in poižvedite, komu je sodni svetnik Horn, ki stanuje na glavnem trgu, pisal danes v Rosmin; in če danes ni pisal, komu bo pisal jutri. Dal vam bom pet tolarjev, da vam bo omogočeno to izvedeti. Ako mi pa prinesete odgovor že danes zvečer, vam dodam še tri tolarje.«

Itzigo srce je poskakovalo radostno, toda na zunaj se je kazal zelo hladnega ter mirno odvrnil: »Ne poznam nobenega izmed pisarjev sodnega svetnika in potrebujem nekaj časa, da se seznanim z njimi. Jutri zvečer boste dobili odgovor, prihranite mi darilo do jutri.«

»Ako kaj izveste, pridite k meni ob vsakem času, najsibo tudi popolnoči,« je zaklical za njim Ehrental. Itzig je skočil po stopnjicah navzdol, naročil v kuhinji steklenico vina ter odhitel nato po cesti, kot pes, ki išče sledu.

Med tem je korakal gospod Ehrental, s klobukom na glavi, roke na hrbtu, še vedno po pisarni gori in doli in pri tem neprestano kimal z glavo. (Dalje.)

Grška in turška deviza sta se v zadnjih mesecih napol stabilizirali. Na Grškem se krčevito držijo umetne določitve kurzov — angleški funt notira že več mesecev 139, francoski frank 201, — in zato po uradnih podatkih ne moremo sklepati na gibanje grške vrednote. Pa tudi v prošli oceni funta in franka ni nobene bistvene spremembe — 350 do 370 in 5.12 do 5.50, — vendar je pa opaziti v zadnjih tednih lahko zboljšanje. Isto velja o turškem funtu, ki se je koncem 1922 in v začetku 1923 krepko opomogel in je sedaj v bolj stalnem razvoju. Dolar notira v Carigradu med 60 in 62, funt med 750 in 770. Kako bo pa izbruh sedanje nove krize med Grčijo in pa Turčijo se pojavil na deviznem trgu, bomo videli v najbližji bodočnosti.

Na zahodu in v sredi južne Evrope so bile razmere ugodnejše kakor na severu. Sicer javlja deviza Madrid od januarja naprej skoraj neprestano majhen padec — v prvi polovici januarja je notirala v Novem Yorku 15.75, sedaj 15.20 do 15.30, — vendar spremembe v posameznih mesecih niso preveč velike in lahko označimo gibanje te devize kot precej stabilno. Enako stabilno je sedaj tudi izplačilo Lizbona.

Tudi italij. lira je vsled ruhrske zasedbe januarja zelo trpela, aprila si je nekoliko opomogla, je bila potem pod vplivom strogih notranje-političnih Mussolinijevih odredb stabilna, kaže pa sedaj zopet očitna znamenja slabosti; seveda se najbrž ne bodo javila v nenadnih kurzniških padcih, temveč v polahnem drsenju navzdol. Veliko ugibajo, kakšen vpliv na gibanje lire bodo imele Mussolinijeve gospodarske odredbe. Od teh pa v drugem članku.

Dokazila o plačilu trošarine.

(Konec.)

Vendar pa prijava sama še ne zadostuje. Prodajalec je zavezan plačati tudi redno trošarino za neoznakovane predmete. Ako bi tega ne hotel storiti, se kaznuje tako, kakor da bi z neoznakovanimi predmeti izvršil trošarinsko fihotapstvo. Neoznakovani predmeti se torej zaplenijo v korist države, prodajalec pa se kaznuje s plačilom redne trošarine in globo v višini najmanj petkratnega (pri vinu in žganju dvakratnega) zneska redne trošarine.

Iz tega je razvidno, da morajo prodajalci trošarinskih predmetov, za katere je oznakovanje predpisano: Isladkor, kavini nadomeski in sveče v zabojih, fina vina, liker in konjak, rum, esence za alkoholne in brezalkoholne pijače, električne žarnice, kresila, žganje v steklenicah, dalje za iz inozemstva uvožene: kavo, riž, kisovo kislino in kalcijev karbid, kaj dobro paziti na to, ali so trošarinski znaki v redu.

Kdor hoče trošarinske tekočine, za katere je trošarinsko oznakovanje predpisano, pretočiti v manjše posode ali pa druge trošarinske predmete, vložene v večje zamote (zaboje), vzeti iz teh zabojev in jih posamezno prodajati, mora, ako ti manjši zavoji (steklenice) niso bili bili že v tvornici posamezno označeni — prijavitelj oddelku finančne kontrole ter zahtevati, da se na nove posode ali zavoje denejo predpisani trošarinski znaki.

S pretakanjem in razpakovanjem se ne sme pričeti pred prihodom trošarinskega organa, ker se mora ta prepričati, ali je trošarinski znak na večjem zamotu (zaboju, sodu) pravilen.

Prodajalcem trošarinskih predmetov na debelo, ki se ne bavijo ob enem z njih prodajo tudi na drobno in ki tudi nimajo obrata, v katerem se uporabljajo dotični predmeti, dovolj trošarinsko oblastvo (finačno okrajno ravnateljstvo) na njih prošnjo (kolek za 13 Din), da smejo od vsake prejete pošiljke trošarinskih predmetov odpreti govorilni del, opremljen s trošarinskimi znaki, v ta namen, da se uverijo o kakovosti dotičnih predmetov.

Ti prodajalci morajo v vsakem takem primeru obvestiti pristojni oddelek finančne kontrole, da ta na odprte zavoje, še preden se dajo v promet, vnovič dene trošarinske znake.

Končno še nekaj o presežkih in primanjkljajih ob pretakanju in prekladanju trošarinskih predmetov.

Člen 42. trošarinskega pravilnika določa, da se mora za vsak presežek, ki se pokaže pri pretakanju tekočin ali pri prelaganju blaga iz večjih posod in zavojev v manjše, — bodisi zato, ker manjše posode niso popolnoma napolnjene, bodisi zato, ker so se tekočine pri prelivanju razredčile — plačati trošarino. Nasprotno se po členu 43. trošarinskega pravilnika ne povrne trošarina, če se je pri pretakanju ali pri prelaganju ugotovil kak primanjkljaj.

Glede pretakanja je treba posebno omeniti še to, da se pri manjših posodah (steklenicah) računani njih čista prostornina (steklenica, polnjena do vrha vratu), ne glede na to, ali so se te posode (steklenice) popolnoma napolnile ali ne, vsled česar skoro morajo nastati presežki pri pretakanju.

Proizvajalci in prodajalci trošarinskih predmetov morajo zavoj in posode z gotovimi trošarinskimi predmeti odpirati tako, da se trošarinski trak pokvari. Kdor bi odprl zavoj ali posodo tako, da bi se znak ne pokvaril, se kaznuje s petkratnim zneskom trošarine, ki odpade za predmete v zavoj, zaboju ali posodi, na kateri je uničen znak.

Če kdo uporabljen trošarinski znak uporabi iznova, se kaznuje za vsak znak s 100 Din, povrh tega pa se smatra dotično blago za fihotapstvo in storilec se obsodi po členu 77. trošarinskega pravilnika.

Pa ne le proizvajalci in prodajalci trošarinskih predmetov morajo paziti na to, ali so predmeti, za katere je oznakovanje predpisano, res oznakovani ali ne. Ta obveznost zadene po členu 45. trošarinskega pravilnika tudi potrošnike, t. j. vsakogar, ki trošarinske predmete kupuje ali nabavlja za svojo osebno ali domačo porabo, a ne za prodajo.

Ako se najdejo pri potrošnikih predmeti, ki bi morali biti oznakovani, odnosno, ki bi morali imeti predpisana potrdila, brez predpisane potrdila, brez predpisane potrdila, se predmeti po členu 78. trošarinskega pravilnika smatrajo za fihotapljene in se zaplenijo, a potrošnik se kaznuje, ker je kupil neoznakovan trošarinski predmet.

Izvoz in uvoz.

Ceškoslovaški izvoz in uvoz preko Trsta. Lansko leto je Češkoslovaška izvozila in uvozila preko Trsta 29 in četrt milijona centov blaga, kar je za tristo- tisoč centov več ko predlanskim. Trgovina tržaškega mesta s Češkoslovaško se dviga. Danes je Češkoslovaška na tretjem mestu v tržaški tranzitni trgovini.

Narodno gospodarske zadeve.

Trgovina.

Delniške družbe v Bolgariji. Koncem leta 1922 je znašalo število delniških družb v Bolgariji 545 z osnovno glavnico 1.679.050.000 levov, od katerih je bilo 1.429.922.000 lev. popolnoma vplačanih. Tekom leta 1922 se je ustanovilo na novo 60 delniških družb z osnovno glavnico v iznosu 149.250.000 levov. — 44 družb s kapitalom 75.616.000 levov je med letom stopilo v likvidacijo.

Denarstvo.

Obveznice neunificiranih predvojnih posojil bivše avstro-ogrsk države se vzamejo iz obteka. Finančna delegacija objavlja uradno: Po razpisu generalne direktije državnih dolgov v Beogradu D. br. 9976 z dne 25. maja 1923 se vzamejo iz obteka tudi vse obveznice neunificiranih predvojnih posojil. Med te spadajo pred vsem 3% obligacije dvorne komore za oddajo cerkvenega srebra leta 1809 (3% Hofkammerobligationen für die Kirchensilberlieferung im Jahre 1809). Lastniki takih obligacij, ki

obligacij, ali še niso oddali ali pa so jim bile vrnjene, naj jih nemudoma pošljejo neposredno generalni direktiji državnih dolgov v Beogradu.

Carina.

Carinski dohodki pri glavnih carinarnicah v tretji desetini maja. — Bakar 125.583 Din v srebru, Bezdan 1.618.850, Beograd 1.764.333, Begorad na žel. postaji 4.009.592, Beograd pošta 247.106, Vel. Kikinda 300.317, Gornja Radgona 208.660, Dravograd 352.762, Dubrovnik 593.174, Djevdjelija 241.027, Zagreb 4.074.435, Zagreb na juž. kol. 4.167.217, Zemun 302.512, Jesenice 1.456.034, Karlovac 192.423, Koprivnica 467.972, Ljubljana 3.070.483, Maribor 3.190.011, Metković 266.901, Murska Sobota 226.791, Novi Sad 1.750.518, Osijek 1.055.132, Rakek 893.949, Sarajevo 2.036.305, Sisek 1.631.984, Skoplje 1.489.490, Slav. Brod 553.365, Split 216.650, Subotica 2.733.642, Struga 148.523, Sušak 488.105, Caribrod 128.563, Celje 543.863, Čakovac 628.267, Šibenik 109.007, vse ostalo 373.418. V tretji desetini maja skupno 42.656.964, v II. desetini maja skupno 42.855.044, v prvi desetini maja skupno 47.775.137, k temu od 1. avgusta 1922 do 30. aprila 1923 1.087.963.372. Skupno od 1. avgusta 1922 do 31. maja 1923 je torej znašalo 1.221.250.517 Din v srebru.

Ukinjenje uvozne carine na meso v Italiji. Iz Rima poročajo, da je italijanski ministrski svet sklenil ukiniti uvozno carino na zmrzlo in konzervirano meso na konzervirane ribe ter živo živino.

Promet.

Sezonsko izkoriščanje vagonov. Ministrstvo saobračaja je izdalo glede uporabe vagonov za prevoz kvarljivih predmetov sledeče obvestilo: Da bi se naši izvozniki zagotovili potrebno in zadostno število vagonov za čas izvozne sezone, je neobhodno potrebno da se oni artikli, ki se prevažajo v masah po železnicah in ki se ne pokvarijo lahko radi ležanja na skladiščih, prevažajo za časa takozvane »mrtve železniške sezone«, t. j. v pomladnih in poletnih mesecih od 1. aprila do 1. septembra vsakega leta. Taki artikli so: škrlj, opeka, premog, koks, drva za kurivo, lomljen kamen, pesek, prst, gnojila itd. — sploh predmeti, ki se prevažajo proti plačilu vozarine po najnižjih železniških tarifah i izjemni št. 2 i izjemni št. 1. Ti predmeti se morejo prevažati brez škode v času od 1. aprila do 1. septembra vsakega leta. Od tega bi imeli prevozniki tem večjo korist, ker bi v tej dobi mogli dobiti vagone pravočasno in v zadostnem številu in ker bi se prevoz izvršil v krajšem času. To pa v izvozni sezoni ne bi bilo mogoče, ker se morajo takrat tovoriti in prevažati prvenstveno izvozniki, lahko kvarljivi predmeti, kakor sveže sadje, meso, živina, jajca itd. — Da se prevoz v inozemstvo v izvozni sezoni zavaruje in pospeši, je gospod minister saobračaja odločil, da se od 1. septembra 1923 računa vozarina za drva po specialni tarifi št. 3, za ostalo spodaj naštetu blago pa po neposrednem dražjem tarifnem razredu, če se prevažajo z železnico od 1. septembra enega do 1. aprila drugega leta, ker se to blago more brez škode prevažati tudi v času od 1. aprila do 1. septembra in sicer oglje, koks, opeka, škrlj, lomljen kamen, krš od stekla, porcelana itd., navadna prst, pesek, gnojila sploh in žindra. Za prevoz teh predmetov se bo računala v poletnih mesecih (od 1. IV. do 1. IX.) vozarina po redni tarifi brez pomaknitve v dražji tarifski razred. V splošnem, železniškem in trgovskem interesu je, da se železniški vagoni popolnoma izkoristijo takrat, kadar niso angažovani za izvoz, tako da se v izvozni sezoni morejo slaviti na razpolago izključno izvozniki trgovini. K temu bi imeli pripomniti, da je imel gospod minister saobračaja pri svojem odloku mogoče najboljši namen, razbremeniti promet v jesenski sezoni. Zdi se nam pa, da je popolnoma prezrl, da pri sedanji prometni mizeriji mi tudi v poletnih mesecih nimamo »mrtve sezone«, pač pa da tudi tem času in tudi za prevoznike gori naštetih predmetov doslikrat ni dobili pravočasno in potrebne števila vagonov. Produkcija in trgovina pa je dandanes, kar se tiče prevoza, golovo izpostavljena izredno občutnim oviram in težkočam ter smo prepričani, da od lok gospoda ministra saobračaja ne bo

prinesel prometu olajšave, pač pa prizadelim industrijcem in trgovcem le nove ovire in težkoče pri njihovem delovanju in poslovanju, ki se mora ravnati po zahtevah časa in potrebe.

Iz voznega reda tržaškega Lloyda za čas od 11. do 24. junija. Linija Trst-Benelke: Odhod iz Trsta s parnikom »Duino« dne 11., 13., 18. in 20. junija ob 24. uri; odhod iz Benelke dne 12., 14., 19. in 21. junija ob 24. uri. — Zveza z Dalmacijo (pristanišča v Pulju, Lošnju, Zadru, Splitu, Gruzju in obratno): odhod iz Trsta s parnikom »Duino«, dne 16. in 23. junija ob 8. uri. Vozni redi za vse druge linije Lloyda, kakor tudi drugih paroplovnih družb so interesantom na vpogled v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice.

Dobava, prodaja.

Dobava liskarskega brzostroja. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici sprejema do dne 25. junija t. l. ponudbe glede dobave liskarskega brzostroja z avtomatičnim aparatom za vlaganje. — Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Prodaja starega železa. Pri komandi podoficirske šole v Šibeniku se bo vršila dne 25. junija t. l. javna dražba približno 62 ton starega železa. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobava sode. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 27. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 1 vagona amoniakove in 300 kg masne sode. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobava jekla. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 27. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave 10.000 kg jekla za lisnate vzmeti. Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Dobava raznega materiala za povezovanje tobaka. Pri upravi državnih monopolov v Beogradu se bo vršila dne 26. junija t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega materiala za povezovanje tobaka (vrvice, špage, jute, blaga »Amerikana«, pločevinastih plomb, trakov iz jute). Predmetni oglas je v pisarni Irgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Iz naših organizacij.

Gremij trgovcev v Ljubljani sklicuje za pelek, dne 15. t. m. ob 4. uri popoldne v veliki dvorani Mesnega doma sestanek vseh pridobitnih slojev. Razpravljalo se bo sledeče točke: 1. Trgovsko šolstvo, 2. Telefonsko omrežje v Ljubljani in bližnji okolici ter montiranje avtomatične telefonske centrale v Ljubljani, 3. Zidanje carinskega poslojpa v Ljubljani. Vse te točke morajo zanimati vse pridobitne sloje iz Ljubljane in okolice; gremij torej pričakuje, da bo udeležba častna. — Načelnik: Fran Stupica l. r.

Iz Radovljice. Gremij Irgovcev v Radovljici je imel dne 27. maja t. l. svoj tretji redni občni zbor v restavraciji Iv. Tancarja na Jesenicah. Občnega zbora se je udeležilo 35 članov. Zbor je otvoril načelnik gremija g. Leopold Fürsager. Iz poslovnega poročila je posneli, da je imel gremij 5 načelstvenih sej, ki so bile vse sklepčne. Gremij je štel ob koncu leta 1922 skupno 350 članov, med temi 74 protokoliranih. Vajence je bilo priglašanih 10. Dopisov je prejel gremij 226. Med najvažnejša vprašanja, s katerimi se je bavilo načelstvo in gremijalna pisarna, spadajo: posredovanje ob volitvah v dohod. komisijo, opozoritev okraj. glavarstva glede konsumnih društev in nelegalnih Irgovcev, opozoritev glede prepočasne carinjenja, opozoritev okraj. glavarstva glede krošnjarijev, razprave o ureditvi delovnega časa, o nedeljskem počitku, o zakonu za pobijanje draginje in o davčni zakonodaji. Načelnik sam se je večkrat udeležil sej Zveze gremijev v Ljubljani. Do prečištanju računskega zaključka za leto 1922 se je isti soglasno odobril. G. Rus je prečital proračun za leto 1923. G. načelnik je pojasnil vsako posamezno točko proračuna ter omenil, da znaša

največjo postavko med izdatki prispevek za Zvezo, kateri se pa nikakor ne da izogniti. Omenil je, da se je na običnem zboru Zveze gremijev v Ljubljani delalo na to, da se ne bo v bodočem plačevalo zveznega prispevka po številu gremijalnih članov, temveč po predpisanem davku na pridobitino. Poročilo se je z odobravanjem vzelo na znanje in proračun se je odobril. Nato so se predlagale in sprejele nekatere spremembe pravil, ki se tičejo v glavnem povišanja inkorporacijske pristojbine. Sklenilo se je, da se pošlje na meročajna mesta protest proti favorizaciji zadružništva. Načelnik je poročal o ustanovitvi sekcije lesnih trgovcev, ter z ozirom na potrebo in pomen te sekcije je predlagal, da naj se izmed zastopnikov lesne stroke izvoli odsek zaupnikov, ki bi njih težnje reševal sporazumno z načelstvom gremija. Nato so se vršile volitve načelstva. Na predlog g. A. Paplerja je bil enoglasno izvoljen za načelnika g. Leopold Fürsager, za namestnika gg. Ivan Rus z Bleda in Andrej Čufer z Jesenic.

Razno.

Nemške reparacije in Jugoslavija. — Dne 11. t. m. se je podpisal sporazum med delegati Nemčije in predstavniki naše vlade glede reparacijskih dajatev Nemčije naši državi. V glavnem sta se obe vladi sporazumeli, da Nemčija za leta 1923 in 1924 ne bo dobavljala živine, ki jo Nemčija sama neobhodno potrebuje, nas pa prevoz veliko slane. — Zato pa se bodo dobavljali drugi nam potrebni predmeti, posebno poljedelski stroji. Nemčija jamči za dobavo teh predmetov z vsoto 5 milijonov zlatih mark, toda od te svote je odšteli 1 milijon, ker mora naša monopolna uprava za to svoto v gotovem kupili od Nemčije soli, ki je naša uprava mnogo potrebuje. Glede 400 lokomotiv, katere nam je Nemčija že dobavila in za katere je vsled padca nemške marke zahtevala od naše vlade še 17 milijonov zlatih mark, se je dosegel sporazum tako, da se vsota po izvestni odstotni meri porazdeli. Nemčija plača Srbiji in Črni gori tudi odškodnino v znesku

1.200.000 zlatih mark za izvesne škode, napravljene med vojno.

Brezposelnost na Španskem. Generalni izseljeniški komisariat objavlja: Poslaništvo naše kraljevine v Madridu javlja polom ministrstva za zunanje zadeve, da prihaja v zadnjem času v Španijo veliko število naših delavcev, ki iščejo ondi zaslužka. Ker je na Španskem velik zastoj in je velika množina španskih delavcev brezposelna, se zato opozarjajo naši delavci, zlasti v Sloveniji, da manjka na Španskem dela in da naj zaradi tega nikakor ne hodijo tja, da ne bi imeli nepotrebnih stroškov in bili v breme našim inozemskim oblastem.

Osemurni delavnik v Bolgariji. Višji delavski svet pri ministrstvu trgovine, industrije in dela je v svoji seji sredi meseca aprila sprejel sledeči sklep: Osemurni delavni čas se odpravi in se nadomesti z deseturnim delavnim časom v vseh obratih, v katerih prevladuje ročno delo in v katerih se uporablja motorne sile, ki ne presegajo 5 H. P.

Tržna poročila.

Zagrebski žitni trg (12. t. m.) Poslavno vojvodinska poslaja v Din: pešnica (76 do 77 kg) 400—420, turščica žolla 260 do 270, rž (71—72 kg) 355—365, ječmen za pivovarne 325—340, za krmo 290 do 305, oves 290—300, fižol pisani 500 do 600, beli 450—550, moka pšenična »0« 650—675, »2« 625—650, »4« 600—625, za krmo 190—205, ržena od 450 do 475, otrobi drobni 140—155, debeli 200—210. Tendenca mirna, nekaj čvrstejša.

Dunajska borza čevljev (11. t. m.) — Trgovina v zmernem obsegu, malo zaključkov in to samo v sezonskem blagu. Nohirali so (v tisočih Ka) čevlji za gospode: Makay in zbilii Boxcalf 160, iz rujavega usnja 190, Goodyear Welt Boxcalf 200, iz rujavega usnja 275; damski čevlji: Makay Boxcalf 150, iz rujavega usnja 190, Goodyear Welt Boxcalf 195, iz rujavega usnja 260; damski šolni: Makay Boxcalf 125, iz rujavega usnja 160, Goodyear Boxcalf 175, iz rujavega usnja 200.

BERSON
gumijevе pete in gumijevi podplati so se **pocenili!**

MANA

tovarna kanditov in mlenje soli in dišav družba z o. z. v Ljubljani priporoča po najnižjih cenah vsakovrstne kandite, zmleto morsko sol in zmleti sladkor

TRGOVSKÉ TISKOVINE
izvršuje Tiskarna Merkur v Ljubljani
Simon Gregorčičeva ulica.

Drago Cerlini Celje Slovenija
Tuornica samoreznic in drugih modnih predmetov.
Glavni list 17.
Točna postrežba.
Export.

TVRDKA
FR. KS. SOUVAN

OBVEŠČA CENJENO OBČINSTVO O DOVRŠENI OTVORITVI NJENE NA NOVO UREJENE DETALJNE TRGOVINE V LJUBLJANI NA MESTNEM TRGU ŠTEV. 24.

PRODAJALO SE BO OB TEJ PRILIKI DO NADALJNEGA PO ZNIŽANIH CENAH, NA KAR SE CENJ. OBČINSTVO OPOZARJA.

Prodaja
lesnega industrijskega podjetja „Vintgar“ d. z. o. z.
Gorje pri Bledu.

Z ozirom na družinske razmere in preveliko zaposlenost pri drugih podjetjih prodasta podpisana lastnika tvrdke „Vintgar“ svoje dobro vpeljano podjetje, sestojede iz tovarniških, pisarniških in gospodarskih poslopij, iz restavracije „Vintgar“ ter gozdov, travnikov in njiv. — Eventuelno je samo en delež izmed obeh enakih deležev na prodaj. Prodajni pogoji, seznam vseh aktiv in pasiv je interesentom v družbeni pisarni v Vintgarju, pošta Gorje pri Bledu, na vpogled. Ponudbe se sprejemajo do 5. julija t. l.
Vintgar, p. Gorje pri Bledu, dne 2. junija 1923.

Franc Golob, Anton Jelenc, lastnika.

Zaloga KLAVIRJEV

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stingl i. t. d. — Tudi na obroke.

Jerica Hubad roj. Dolenc, Ljubljana, Hilšerjeva ul. 5.

KOLESA
NAJBOLJŠA NUDI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ. KRED. BNK

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7
Najboljši šivalni stroji vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

JUG & ZUPANČIČ
CELJE, Narodni dom.

Manufaktura en-gros.

Manufaktur en-gros.

Zastopstvo in tovarniška zaloga tovarn

FRANC M. RHOMBERG v Dornbirnu in J. G. ULMER v Dornbirnu.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana šped. pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zavarovanje. — Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi kabinami za pohištvo

Brzovjavi: Ranzinger. Interurban telefon 60